

Průvodce:Anatomie (1. LF UK)

Motto: „Chirurg bez anatomie je jako krtek. Pracuje ve tmě a nechává za sebou kopečky hlíny.“

Forma výuky

- přednášky
- cvičení

Přednášky

- jsou nepovinné, ale opravdu se vyplatí na ně chodit;
- poznáte, co jednotliví vyučující vyžadují u zkoušky;
- snazší pochopení učiva (nákrety, zjednodušení, souvislosti).

Cvičení

Cvičení vyučuje doktor a pomáhá mu student vyššího ročníku – lektor. Některé skupiny učí i docenti a profesori. Výhodou tedy je, že žákům sami sdělí, jaké znalosti od nich očekávají. Průběh cvičení závisí na každém z vyučujících. Pro představu: my jsme měli teoretickou část a pak jsme se šli v hodině ještě podívat na pitevny, kde nám profesor Smetana ukazoval jednotlivé anatomické struktury v praxi. Každý tematický okruh je ukončen testem. Jeho podoba a hodnocení závisí opět na vyučujícím. Někteří píšou testy teoretické, většina však upřednostňuje obrázkové. Ty jsou založené na promítání prezentace, přičemž na každém slidu je zobrazena některá anatomická struktura, kterou student musí co nejpřesněji určit. Jen sporadicky se v prezentaci vyskytne i cvičení typu multiple choice (např. otázka: "Jaký sval inervuje nervus radialis?"). Z některých okruhů vyučující místo testu ústně zkouší. Jde hlavně o základní popis srdce a lebky, jelikož jejich znalost je nezbytně nutná i k závěrečné zkoušce. Testy píšou všechny kruhy v jednom týdnu, vyučující však mohou po domluvě se studenty test uspíšit nebo oddálit, a proto se vyplatí si v případě nahrazování předem zkontrolovat jak se věci mají. Rozpis pro akademický rok 2023/2024 naleznete zde (<http://anat.lf1.cuni.cz/vyuka/vseob1/sylpraks.php>).

Zápočet

Pro udělení zápočtu musíte mít 100% docházku na praktika (lze po domluvě doplnit s jiným kruhem). Z žádného testu vám nesmí zůstat známka D (neprospěl). To znamená, že v případě neúspěchu je většinou možné si napsat opravný test následující hodinu. Pokud nezvládnete průběžné testy a máte na konci semestru minimálně jednou "D", musíte si v pololetí napsat speciální *zápočtový test*, který je obdobou testu zkouškového. Není to doporučený postup.

Zkouška

O zkoušce z anatomie se sluší napsat trochu víc. Nyní se společně se zkouškami z Histologie a embryologie, Základů lékařské terminologie a Informatiky nachází na konci letního semestru.

Podmínkou připuštění ke zkoušce je úspěšný zápočet ze ZS i LS anatomie (Anatomie 1, 2) a oba zápočty z pitev (Anatomická pitva 1,2).

Zkouška je velmi rozsáhlá a obsahuje tři části – obrázkový test, praktickou část na pitevně a ústní teoretickou část. Obrázkový test se píše v posluchárně a jedná se o sérii 30 obrázků, které jsou vybírány z řady učebnic nebo jsou vytvořeny akademickým malířem. U anatomických struktur na obrázcích jsou čísla a vy je musíte správně a co nejpřesněji, pojmenovat. V případě dotazů, o jaké obrázky se jedná a z jakých učebnic by mohly být, se doporučuje kontaktovat Langenbecka (<http://langenbeck.webnode.cz/>)* a Lenjulenku (<http://lenjulenka.blog.cz/>)** a všeobecně být v obraze - čas od času se pořádá něco jako příprava na obrázkový test, kdy si můžete vyzkoušet své znalosti i atmosféru zkoušky. Obecně se jedná o obrázky ze všech částí anatomie – kosti (i RTG a CT), svaly, cévy, lymfa, nervový systém (včetně náčrtů nervových drah), topografie, embryologie (vývoj i vrozené vady – neopomeňte tedy i obrázky z Langmanovy embryologie!) či smyslová ústrojí. Na test máte tři pokusy. Pokud máte 21 bodů a více, v testu uspějete a pokračujete k dalším dvěma částem zkoušky. Obrázkové testy se mnohdy liší a rozhodně se vyplatí na ně důkladně připravit, jelikož pak máte mnohem snadnější cestu k dalším dvěma částem zkoušky. Nemusíte čekat s mnoha ostatními ve "stresovém prostředí" (někdy se sejde až 80 studentů celkem na jedné zkoušce)

Anatomie	
B03004	
Garant	prof. MUDr. Karel Smetana, DrSc. (https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?do=ucit&kod=04151)
Kredity	ZS 0, LS 13
Web	Anatomický ústav 1. LF UK (http://anat.lf1.cuni.cz/)
SIS	informace v SISu (https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?id=477ca5063fd69a581e1d7d96fd76c516&tid=&do=predmet&kod=B03004&skr=2018&fak=11110)
Počet hodin	ZS 105, LS 105
Způsob výuky	přednášky, cvičení
Zkouškové otázky	otázky z anatomie (https://www.wikiskripta.eu/w/Port%C3%A1l:Ot%C3%A1zky_z_anatomie_(1._LF_UK,_VL))
Absence	0
Způsob ukončení	ZS zápočet, LS zkouška

Obrázkové testy jsou obvykle do 15 minut opraveny. V případě úspěchu pokračuje student na pitevnu, kde čeká než na něj přijde řada. V případě neúspěchu u testu ani napotřetí, pokračujete jako v případě úspěšného napsání testu. Druhá (praktická) část na pitevně má pět okruhů, za které jste hodnoceni: kosti, topografie, srdce, orgány GIT (játra, slezina, žaludek pancreas + zorientovat), řezy mozkem (+ mozkový kmen a mozeček!). Musíte daný objekt poznat, popsat a odpovědět na případné otázky zkoušejícího. Nakonec ještě dostanete za úkol ukázat nějakou strukturu přímo na preparátu těla (něco z periferního nervového systému, cévního zásobení nebo orgánů, případně topografické útvary). Tuto část většinou zkouší asistenti a nebývají tam velké problémy. Přesto být vyhození z praktické zkoušky můžete, a pak pro vás končí celá zkouška. Zvláště často se vyhazuje na věcech, které jsou potenciálně důležité pro budoucí studentovu praxi - např. pánevní dno (porod). To samé platí o úplných základech, takže spíše než dokázat pojmenovat každou částičku na kosti je lepší umět kosti skloubit atd. Obecně se doporučuje těsně před zkouškou na pitevnu zajít a alespoň letmo prohlédnout z čeho mohou asistenti zkoušet.

Ještě pro upřesnění - když se vám povede test a neuspějete u praktické zkoušky, jdete znovu na praktickou i na ústní část. Pokud však u praktické části zkoušky uspějete, ale nepovede se vám ústní část, jdete znovu pouze na ústní.

Ústní zkouška je zlatým hřebem. Zkouší vás pouze nejzkušenější vyučující z ústavu. Jsou féroví a spravedliví, což ovšem vzhledem k tomu obrovskému kvantu učiva není příliš pozitivní vlastnost. Tahají se čtveřice otázek (zubaři mají trojici otázek), z nichž jedna je vždy z nervového systému (periferní nebo centrální). Ptají se i na mikroskopickou stavbu a embryologii - aspoň nejnutnější základy se fakt radši naučte.

Přejeme vám hodně štěstí a doporučujeme se naučit kreslit schematické obrázky, to vám vždycky dost pomůže a je to často vyžadováno jak na průběžných testech, tak na zkoušce. Zkoušející na zkoušce často více ocení několik nákrešů, než hustě popsané stránky teorie. Někteří dokonce v případě, že máte již "vše důležité" na papíře mohou po pár doplňujících otázkách přejít na další téma. Jsou ale i zkoušející, kteří se na studentovu přípravu vůbec nedívají.

- Langenbeck (<http://langenbeck.webnode.cz/>)* dělal dlouhé roky na anatomickém ústavu lektora. O anatomii a zkoušce z ní najdete na jeho stránkách vše, co budete potřebovat.
- Lenjulenka (<http://lenjulenka.blog.cz/>)** dělala na anatomii lektorku. Má na svých stránkách řadu obrázků i zajímavých příhod. Vřele doporučujeme.

Verdikt

Jeden z 2 hlavních předmětů v prvním ročníku. Jeho rozsah je značný a jeho úspěšné absolvování je klíčové. Obsah zkoušky je veliký, ale využijte brzkých termínů. Obzvlášť obrázkové testy mohou být s postupem času čím dál tím těžší, jelikož se musí stále obměňovat požadované struktury k pojmenování.

Seznam termínů zkoušky, který se vypíše v dubnu, je konečný. Snažte se zkoušky tedy neposouvat, ať své pokusy nakonec nepromarníte. Říká se, že na anatomii neuspěje velké množství studentů, ale ve skutečnosti jen velmi malé procento z nich využilo všechny tři pokusy. Naplánujte si tedy učení na zkoušky rozumně.

Kredity

Kreditový systém je v současnosti nastaven tak, že i pokud máte hodně volitelných předmětů, když nesplníte zkoušku z histologie ani anatomie, nemůžete jít ani do mezeročníku, studium je bez výjimky ukončeno. V případě, že splníte jednu ze zkoušek a druhou ne, můžete jít při dosažení minimálně 50 kreditů do mezeročníku. (pro další informace vizte Průvodce:Kredity (1. LF UK))

Doporučené učebnice

Počkat na doporučení tutora, lektora a vyučujícího.

Rada: Půjčte si nejdříve různé učebnice z knihovny a pak se sami rozhodněte, co si koupíte a co ne - každému vyhovuje něco jiného. Rovněž je lepší učit se z učebnic, které napsal někdo, kdo vás nakonec může zkoušet. V tomto případě tedy série Grim, Druga - obzvlášť povedený je 3. díl - Trávicí, dýchací, močopohlavní a endokrinní systém a 5. díl, který se hodí na pitvy.

Nejpoužívanější kombinace

- Petrovický 1-3 + Grim 5 + atlas
- Čihák 1, 2 + Petrovický 3 + Grim 5 (+ atlas) (tato asi nejčastější kombinace ale postrádá cévní systém - je třeba doplnit z Čiháka 3 nebo druhého Petrovického)
- učebnice na opakování učiva, přehledy
 - Grim 1-5 - stačí ke zkoušce jen pokud se to dokážete naučit slovo od slova
 - Přehled anatomie (Naňka, Elišková), Memorix anatomie - dobré obrázky a hodí se na zopokování před zkouškou

Atlasy

- SOBOTTA, Johannes a Reinhard PUTZ. *Sobottův Atlas anatomie člověka : tabulky svalů, kloubů a nervů*. 1. vydání. Praha : Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1870-5.

- NETTER, Frank H. (Frank Henry) a Vladimír HOLIBKA. *Netterův anatomický atlas člověka*. 2. vydání. Brno : CPress, 2012. ISBN 9788026400790.
- ROHEN, Johannes W. a Chihiro YOKOCHI. *Anatomie člověka : fotografický atlas systematické a topografické anatomie*. 2. vydání. Praha : Triton, 2008. ISBN 9788073871314.
- NAŇKA, Ondřej, et al. *Atlas anatomie člověka. 1, Končetiny, stěna trupu = Atlas of human anatomy. 1, Limbs, body wall*. 1. vydání. Praha : Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4012-6.
- Sinělnikov, R. D.: Atlas anatomie člověka (II. díl). 3. české vydání. Praha: Avicenum, 1980. 472 s. Pozn.: Z ruského originálu Atlas anatomii člověka, tom II, vydaného nakladatelstvím Medicina, Moskva, v roce 1979, přeložil kolektiv překladatelů pod vedením prof. MUDr. R. Čiháka, DrSc.

Pro ujasnění

- Učebnice profesora Čiháka dokáže téměř nahradit atlas;
- v Petrovického učebnici je podle mnoha studentů nejlépe zpracovaná CNS, navíc z ní vychází většina vyučujících;
- Grim 5 má v podstatě jako jediný dobře zpracovanou topografii, která je třeba nejen na pitevny, ale i na zkoušku;
- na zkouškový test se doporučuje prostudovat hlavně obrázky z učebnice Petrovického a z Grimovy Anatomie krajin těla, embryologické obrázky z Langmana, zbytek testu je rovnoměrně rozložen mezi anatomické atlasy (Netter, Sobotta, Naňka, Grey, Čihákova učebnice, Yokochi);
- na řezy mozkem buď Petrovického skriptu (stačí půjčit v knihovně) nebo naleznete naprostý dostatek materiálů zde (<http://www.anatomina.org/>);
- je vhodné si často pomáhat mnemotechnickými pomůckami, které jsou i na tomto odkazu nebo které vám budou říkat vaši demonstrátoři, lektoři a učitelé.

Kompletní seznam doporučené literatury najdete na stránkách Anatomického ústavu – tady (<http://anat.lf1.cuni.cz/vyuka/lit1.html>).

Odkazy

- Mnemotechnické pomůcky do anatomie
- Portál:Otázky z anatomie (1. LF UK, VL)
- Stránky Anatomického ústavu 1. LF (<http://anat.lf1.cuni.cz/internet.htm>)
- Syllabus anatomie v SISu (<https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?do=predmet&kod=B02667>)
- Anatomina - online výukové materiály (<http://www.anatomina.org/>)
- 3D atlas kostí od 3. LF (<http://skelet3d.lf3.cuni.cz/page.xhtml?id=1>)
- Procvičování - obrázkové testy (<https://anatom.cz/>)
- Videodemonstrace-z-anatomie - videodemonstrace z anatomie 1. LF (<https://portal.lf1.cuni.cz/clanek-797>)